

DE BESTE 15

1 Laat Nième Bartels maar gaan. Net als vorig jaar maakte ze een publicatie, bestaande uit drie boekjes waarin het kleine, alledaagse in fotografische beelden wordt gevangen. *12 going to 13*: de persoonlijke schatten van een 12-jarige in onpretentieuze zwart-wit. Raak. MB
Mémé Bartels *Sequences* Sequence Publishers. Vormgeving: Mariëlle Tolenaar. € 40

2 Niet alleen het hart van de bewoners van Beringen in Belgisch-Limburg, ook dat van vooral de oudere Zuid-Limburgers zal harder gaan kloppen bij het zien van *The Miners form Beringen*. Daarin heeft Reinout van den Bergh het dagelijks leven in en boven de in 1989 gesloten steenkolenmijn van Beringen vastgelegd in - kan het anders - gruisig zwart-wit.

Het roet in de poriën van de mijnwerkers, hun oogwit dat er zo helder bij afsteekt, de contouren van de installaties en koeltorens als droefgeestig decor van de stad - de foto's vormen een monument voor een in West-Europa in vergetelheid rakende industrie. Zo verdiend, dit boek, voor de mannen die het gevaarlijke, zwaar werk ondergronds deden. Maar evenzeer voor hun gezinnen, die in een omgeving van roet en eeuwige motregen iets van hun leven gingen maken. Ook heel wat migranten hebben er de beste jaren van hun leven gesleten, zo toont de foto van een overvolle moskee. AH
Reinout van den Bergh *The Miners from Beringen* The Eriskay Connection. Vormgeving: Rob van Hoesel. € 18

3 De zoveelste liefdesverklaring van Marco van Duyvendijk aan de beeldpoëzie van het Verre Oosten. Dit maal is een school in Semarang, Indonesië uit de koloniale tijd de plek waar hij zijn uitermate verstilde foto's maakte, van een leeg, krap klaslokaal vol hardhouten schoolbankjes en van zelfbewuste leerlingen in kekke jurkjes en overhemden die voor hem poseerend of luierend de tijd doden. AH
Marco van Duyvendijk *SMA Negeri 1* Eigen beheer. € 17

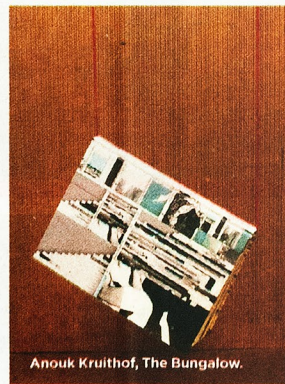
4 Twee fotografen en een schrijver kamden de hoofdstad uit, op zoek naar plekken waar iets verborgen wordt gehouden. Niet om ze in het volle licht te zetten, maar juist om in woord en beeld hun eigenaardigheid en ongereptheid te vierden. MB
Cassander Eeftinck Schattenkerk & Shinji Otani *Amsterdam Irregulars* Eigen

beheer. Vormgeving: Ayumi Higuchi. € 15

5 Met een verwijzing naar Darwins theorie over natuurlijke selectie in de titel, brengt documentairefotograaf Jos Jansen in zijn boek *Seeds* de schimmige wereld van zaadveredeling ten behoeve van de voedselproductie in kaart. Wetenschappers helpen de evolutie - en de gewassen van de toekomst - een handje zodat die ziekte en ongedierte kunnen weerstaan. Hoe veilig de experimenten met veredeling en gentechnologie zijn? Jansen laat het in het midden, maar zijn foto's van kikkerdril ontkiemende zaden en woekerende schimmels doen een apocalyps op laboratorium- en proefveldniveau vermoeden. Een prachtige montage van elkaar overlappende foto's maakt je nog nieuwsgieriger naar wie hier aan het werk zijn - naar de werkelijkheid achter hetgeen we zien. Dolgedraaide maniakken of geniale wetenschappers die het wereldvoedselprobleem helpen oplossen? AH
Jos Jansen *Seeds* The Eriskay Connection. Vormgeving: Rob van Hoesel. € 35

6 Ja, dit zijn ze: de buitenwijken van Parijs, maar dan in boekvorm. Foto's van betonnen architectonische elementen, stadse beplanting en grofkorrelige structuren die je vindt aan de randen van de stad. Soms een goudkleurige pagina. Je blijft erdoorheen dwalen. MB
Stephan Keppel *Entre Entree* Fw: books. Vormgeving: Stephan Keppel & Hans Gremmen. € 30

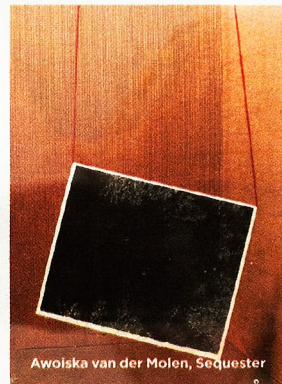
7 Afgezonderd van de buitenwereld, alleen in een bungalow met een grote privécollectie foto's selecteerde Anouk Kruijthof de beelden die zijn samengebracht in het dikke *The Bungalow*. In enkele associatieve opgebouwde fotoreeksen geeft Kruijthof aanzetten tot verhalen die de lezer zelf kan afmaken - of niet. Veel foto's waarin de zwaartekracht wordt getard en waarin seks, macht en bondage een rol spelen. Beetje morsig, toch intrigerend. AH
Anouk Kruijthof *The Bungalow*. Onomastopée. Vormgeving: Christoph Nüssli. € 40

8 Eindelijk. Dat woord is hier op zijn plaats. Eindelijk maakte Awoiska van der Molen, landschapsfotograaf en perfectionist van nature, haar eerste fotoboek. *Sequester* heet het, wat betekent: je terugtrekken in eenzaamheid. En dat is precies

wat Van der Molen de afgelopen jaren deed. In haar eentje (nou goed: vergezeld van haar camera, die inmiddels misschien best een vriend mag worden genoemd) trok ze de bergen en bossen van de Canarische Eilanden in. Het leverde een meditatief boek op met zorgvuldig overdachte, Japans aandoende foto's, verpakt in de bijzondere vormgeving van Hans Gremmen. Alleen al die plaat op het omslag: een fluwelachtig zwart gat, omringd door het gepriegel van bloesem- en boomblaadjes en oplichtende takjes, waar je zo in zou willen duiken. Ook binnenin wisselt het zwartste zwart zich af met het felste wit. *Sequester* is een fotografisch én grafisch hoogstandje. MB

Awoiska van der Molen *Sequester* Fw: books. Vormgeving: Hans Gremmen. € 40

9 Het circus een uitgedaagd onderwerp? Niet voor Wiesje Peels, die meereisde met kleine familiecircussen en het leven achter de coulissen vastlegde in surrealistische, sprookjesachtige beelden. Vooral de dieren vallen op. Ach, die zittende olifant met de vermoede blik. Gaat dat zien! MB
Wiesje Peels *Mimus. Komma* Vormgeving: Steffen Maas. € 34

10 Fotograaf Diana Scherer en boekenmaker Willem van Zoetendaal bleken al eerder een fijn duo. Ook *Mädchen* is goed gelukt. De minimalistische, spannende vormgeving past precies bij Scherers zwart-wit foto's van anonieme kleine meisjes die als levenloze poppen op de grond liggen. MB
Diana Scherer *Mädchen* Van Zoetendaal Publishers. Vormgeving: Willem van Zoetendaal. € 35 euro

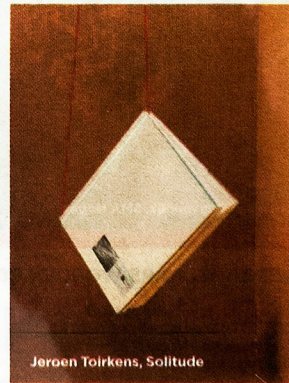
11 Op de afdeling *Tarnen und Tauschen* (camoufleren en vermommen) van het Duitse leger, in de bossen bij Berlijn, maken ze nepgranaten. Ze maken er nep-tanks, nepwapens, nepstenen waar iets in of onder kan, en allerhande vermomingsmateriaal. De afdeling is geen verzinzel, ze is een bloedsérieus onderdeel van de *Bundeswehr*. Fotograaf Anika Schwarzlose mocht er op bezoek en kreeg zelfs archiefmateriaal mee. Hoe ze dat voor elkaar kreeg? Waarschijnlijk omdat ze zich al heel wat jaren met het onderwerp bezighoudt, al sinds haar academie-tijd. Die volharding resulteerde dit najaar in een tentoonstelling bij Foam en een boek. *Disguise and Deception* bestaat onder meer uit foto's van die vermomingsma-

terialen en door de fotograaf zelf in elkaar geknutseld en intrigerend gereedschap, bedoeld om de zichtbare werkelijkheid te beïnvloeden en om de tuin te leiden. Het geheim van zowel de *Tarnen und Tauschen* afdeling als de fotografie van Schwarzlose? Overtuigingskracht. Het is de basis van mimis. MB
Anika Schwarzlose *Disguise and Deception, A Mimetic Exchange of Strategies for Make Believe* Kodjoi Press & Van Zoetendaal Publishers. Vormgeving: Gaël Paccard. € 35

12 Tussen 1989 en 1992 maakte de Rotterdamse fotograaf Otto Snoek een aantal reizen naar Oekraïne. Op pleinen en stations fotografeerde hij de bevolking, die de eeuwige tegenspoed weerstaat met een mengeling van lamelijkheid, noeste arbeid, een overdosis alcohol en saamhorigheid. Treurig en weemoedig sturende beelden, waarbij de verschoten kleurenfoto's met hun troostende schoonheid de kroon spannen. AH
Otto Snoek *Ukrainian Crossroads*. Lectoris & Van Zoetendaal Publishers. Vormgeving: Willem van Zoetendaal. € 35

13 Hoe kan het dat wij onze burens zo slecht kennen? Petra Stavast ging op zoek naar Ramya, haar huisbaas, die ze met eigen foto's, archiefmateriaal en andermans verhalen wil leren kennen. Een inderdaad concept, maar Ramya komt inderdaad dichterbij. MB
Petra Stavast *Ramya* Fw: books/Roma. Vormgeving: Hans Gremmen. € 32

14 Verslag van een roadtrip in het vroege voorjaar door Noors, Zweeds en Fins Lapland en het Russische Kola-schiereiland. Ruige natuur, sneeuw, rendieren en Sami-nomaden aan de ene kant van de grens. Aan de andere, Russische kant ook betonrot, industrie en Sovjet-relikwieën. Kraakheldere foto's, knisperend als de winters in het hoge noorden. AH
Jeroen Tolrikens *Solitude* Lannoo. Vormgeving: Wout de Vringer. € 34,99

15 Het is tegenwoordig een steeds terugkerende vraag: hoe publiek is het persoonlijke? In *Home is where the dog is* onthult Erik van der Weijde zijn privéleven. Vrouw, kind, hond. Zijn zwart-wit kiekjes lijken zo intiem, maar zijn ze dat ook? (Zie ook het interview op pag. V7) MB
Erik van der Weijde *Home is where the dog is* 4478zine. € 32